

τύρβη

ΕΝΤΥΠΙΟΝ ΤΕΡΠΙΝΟΝ τῆς ΦΑΙΔΡΑΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΣ

Φθινόπωρον 2019 * ΦΥΛΛΟΝ 13ον

Ἡμερολογιακά γιά τόν Ἀλ. Μωραΐτιδη

Ἐ ἀρχι-turbator τῶν Γρεβενῶν καί ἀδιαμφισβήτητος Πρόεδρος τῆς Φαιδράς Συντεχνίας ἔβγαλε διάτακα: « Ἡ 13^η Τύρβη καί ἡ ἐπόμενη, ἀπό τήν πρώτη ὡς τή στερεή ἀράδα, μωραΐτιδικές! »

Σεβαστή ἀπόφαση – ἐνεήνητα χρόνια φέτος ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Μοναχοῦ Ἀνδρόνικου. Σεβαστή, ὅμως μοῦ θύμισε τή ματαιωμένη νέα ἔκδοση τῶν ταξιδιωτικῶν τοῦ ἄλλου Ἀλέξανδρου. Ἀπό τίς 10 Ἰουλίου τοῦ 2007 γιά δύο χρόνια κολιμπόισα στή ταξιδιάρικα νερά του μέ δροσερό πᾶσιμα, διειρευόμεν τήν ἐξάτομη σειρά *Μέ τοῦ Βορᾶ τὰ κάματα* σέ τρεῖς τόμους, δίπλα στήν τρίτομη ἔκδοση τῶν *Διηγήματων*. Ὁ διάπλους ὅμως, εἶναι φανερό πιά, ἔχει χαριστεῖ σέ ἄλλον ποῦ δέν ἐλπίζω ὅτι θά τόν γνωρίσω. Ἄς μὴν παραπονιέμαι πάντως, τὰ λαλαρίδια καί τὰ κοχύλια ποῦ μοῦ δόθηκε νά συνάξω ἦταν λαμπερά, καταπύς λέει ὁ ποιητής τῆς Ἀμοργοῦ.

Τὸ «Ἡμερολόγιο γιά τόν Μωραΐτιδη», ντρέπομαι ποῦ τὸ λέω, ἀριθμᾶ μόνο πέντε τετράδια, καί ἀποσπάσματα ἀπό αὐτές τίς ἡμερολογιακές ἐγγραφεῖς θά παραθέσω ἑδῶ.

21.3.1996. Ὁ κύριος Γιώργος Βακαλόπουλος, πατέρας τοῦ Χρήστου Βακαλόπουλου, ταλαντοῦχο παιδιοῦ ποῦ πῆθανε πρόπερσι, μοῦ χάρισε ἕνα χειρόγραφο τοῦ Μωραΐτιδη, μέ τόν περιηγηταίκο λόγο τοῦ Μ. Βασίλειου, μεταφρασμένον. Εἶπε πῶς, ἀφοῦ μέ τόν θάνατο τοῦ Χρήστου ἡ οἰκογένειά τους θά ἐλιλείει, εἶναι καλύτερο τὸ χειρόγραφο νά βρισκεται στή δικιά μου χερίδα. Νά εἶναι καλὰ ὁ ἄνθρωπος. Τὸ χειρόγραφο ἀνῆκε στήν οἰκογένεια τῆς γυναίκας του, ποῦ ἦταν συγγενής –ἤ, μάλλον, γνωστή– μέ τόν Μωραΐτιδη. Μιά πρώτη ματιά στή [μωραΐτιδική] βιβλιογραφία Φραγκούλα ἔδειξε ὅτι ἡ μετάφραση εἶναι ἀγνωστή.

Σάββατο, 11 Αὐγούστου [2007]. Χθές ἔφτασα ὡς τή σελίδα 21 τοῦ τελευταίου τόμου [τῆς σειράς τῶν ταξιδιωτικῶν], ποῦ εἶναι ἀφιερωμένος «Τῇ μακαρίᾳ μνήμῃ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμαντή». Στόν Παπαδιαμαντή δέν ὑπάρχει ἀμση μνητεία τοῦ Μωραΐτιδη. Ἀναρωτιέμαι τί σημαίνει αὐτό.

Δευτέρα, 13 Αὐγούστου [2007]. Πρωί, ὡρα 11.25. Ξύπνησα πολλὴ νωρίς καί καταφέρα νά κἀνω ὡς τώρα 70 σελίδες, ὡς τήν 91^η. Τί ἐκπλήξη νά βρῶ στή σ. 22 [τοῦ 6^{ου} τόμου τῶν ταξιδιωτικῶν] τήν ἔκφραση *μανικός ἔρωτος*, γραμμένη ἀπό τόν Μωραΐτιδη καί ὄχι ἀπό τόν Χρήστο Γιανναρά! Ὅσο γιά τὸ *ἐντράζον* (σ. 81) πρέπει νά τὸ πάρουμε ἀπόφαση: τὸ *τυρβάζομαι* φαίνεται ἀψύχικο σέ πολλά κινήματά του (*τυρβαζόμεθα, ἐτυρβάζοντο, τυρβάζεται* κλπ.). Ἄν δέν τὸ τηρεῖ ὁ φιλόλογος Μωραΐτιδης, γιά ποῦ λόγῳ νά τὸ θεωροῦμε λάθος στή γραπτὰ τῶν σημειρωμένων;

20 Αὐγούστου [2007]. Τώρα ποῦ διαβάζω ξανά τίς ἀγιορειτικές σελίδες τοῦ Μωραΐτιδη, καταλαβαίνω γιά ποῦ λόγῳ ὑπάκουσε στή συμβουλή τοῦ γέροντά του καί δέκοψε τὴ διηγηματογραφία, καί τί τὸν ὠθήσε, ἔστω καί σὸ τέλος τῆς ζωῆς του, νά γίνει μοναχός. Δὲς μέ πόση εὐφροσύνη μιλάει γιά τὰ Κατουνακία – καί πόση ἀθωότητα.

Κυριακή, 16 Αὐγούστου [2009], στίς 5.00 τὰ ξημερώματα. Δέν εἶχα ὑπνο ὄλο τὸ βράδυ. Αὐτὴ τὴ φορά στίς ὥρες τῆς ἀγρύπνιας μπῆκε καί ὁ Μωραΐτιδης. Σχεδόν τὸ πῆρα ἀπόφαση ὅτι πρέπει νά προτείνω στόν Δεσπότη νά διοργανώσει μιὰ σύναξη τῶν φθινόπωρο γιά τόν Μωραΐτιδη. Ὁμιλητής ἐγώ. Τὸ αἰσθάνομαι σάν εἶδος ἐλάχισης ἐξίλεωσης –πολὺ κακὰ ἑλληνικά, ἀλλὰ εἶναι βαρὺ τὸ κεφάλι μου –γιά τήν ἀδιαφορία μου ἀπέναντι τοῦ Δεσπότη ὅλη τὴ φετινὴ χρονιά. Ἐλπίζω ὅτι δέν θά ἔχει ἀντίρρηση.

[...] Διάβασα χθές ἕνα –δύο διηγήματα ἀπὸ τὸν Β' τόμο. Ὅλο καί ποῦ νόστιμος μοῦ φαίνεται. Τὸ τετράστιχο σὸ τέλος τοῦ «Δεκατιστῆ» εἶναι τρομερὰ δραστικό ὡς προοικονομία τῆς τελευταίας ἀράδας τοῦ διηγήματος. Ἀνηλθες κάποτε –μᾶλλον ἀκουσίως– ὁ Μωραΐτιδης μέ τὸν ἀναγνώστη.

Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος

Ἀλέξανδρος Μωραΐτιδης, ἔργο (2019) ὑπὸ Φρειδερίκης Ξενίδου.

Τὸ ἄγνωστον καταπλήττει

Κάθεται στή θάλασσα κοντά. Νά βλέπει. Νά ἀγναντεύει. Νά τῆς μιλά. Ἀκούει θροίσματα ἰστίων, φωνές τοῦ καιροῦ του, πρόσωπα.

Ἀπολαμβάνει τὸ καφεδάκι του καί εἶναι λουκουμί Σύρας. Θυμᾶται τὰ καρβία τῆς, τὰ ἐργοστάσια, κόσμος νά πηγαίνει πέρα δῶθε. Ἄλλο πράγμα. Τώρα ἐλευκάνθησαν τὰ γένια του χιονίζει καί στίς ἀναμνήσεις του ἀκόμα.

Οἱ Φαληρικές ἀστὲς ζεσταίνουν, ἔτι καί ἔτι, τὸ κορμί του, τὰ μέσα του. Κάτω ἀπὸ τὸ δεντρί κοιτάζει πέρα. Ψάχνει.

Νιώθει ξανά τὸν τόπο του, ὅπου ἐκαθίριζον τὰς ἐλαίας, συνήθριζον τὸν καρπὸν, ἀργολογοῦσαν καί θεοιάφιζον τὴν ἄμπελον, ἐκρεμοῦσαν τὸν ὄρεινόν εἰς τὴν συκὴν καί ἐπεμελοῦντο τῆς ἐπιμόχθου συγκομιδῆς τῶν σίκων, ὅτε περισσότερο ἠλιάζονται αἱ νεάνιδες παρὰ τὰ σῖκα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀδένδρου ἀγροῦ, ὅπου τοποθετοῦνται αἱ ἠλιάστραι ὑπὸ τὰς φλογεράς τοῦ θέρους ἀκτῖνας· τέλος ἐτρυγοῦσαν τὴν ἄμπελον.

Τὰ ἔχει παρατημένα τὰ κονδύλια πιά. Δέν τοὺς φορτώνεται, δέν τὰ εὐεργετῆ. Ὁ Σιδέρης τοῦ παρήγγειλε νά ξανακοιτάξει τὰ παλιά, νά κάμει διορθώσεις, σάν τότε ποῦ ἔτρεχε στὸ «Μὴ Χάναςαι» καί στὰ τυπογραφεῖα τῆς Βαβυλῶνος.

Ὁ καφετζῆς τοῦ φέρνει κουβέντα γιά τὰ παλιά. Τὰ δικά τους. Γελοῦνε καί ὁ ἥλιος τοὺς καμαρώνει.

Περνάει ἡ ὥρα. Σηκώνεται ἀργὰ ὁ κ. Ἀλέξανδρος Μωραΐτιδης. Βάζει στήν τζέπη, διπλωμένη προσεκτικά, τὴν «Ἀκρόπολη». Καί φεύγει νά τρυγήσει τὸ ἄγνωστο.

Ἀντώνης Ν. Παπαβασιλείου

Σελίς 2

- Ντίνος Ἀγραφιώτης
- Β. Π. Καραγιάννης
- Ἀγγελικὴ Λοῦδη

90 χρόνια
ἀπὸ τὴν κοίμηση
τοῦ Μωραΐτιδη

A. Μωραΐτιδης

